

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
Державний заклад
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

Мардарова Ірина Костянтинівна

УДК 378.14+372+004.41

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ
ДО ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
В ОРГАНІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ**

13.00.08 – дошкільна педагогіка

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Одеса – 2012

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України.

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, доцент
КНЯЖЕВА Ірина Анатоліївна,
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»,
доцент кафедри дошкільної педагогіки.

Офіційні опоненти: доктор педагогічних наук, професор
РОГАЛЬСЬКА Інна Петрівна,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
завідувач кафедри теорії та методик дошкільної освіти;

кандидат педагогічних наук, професор
ПОНІМАНСЬКА Тамара Іллівна,
Рівненський державний гуманітарний університет,
проректор з наукової роботи,
завідувач кафедри педагогіки і психології (дошкільної).

Захист відбудеться 18 квітня 2012 р. о 12 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 41.053.04 Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» за адресою: 65029, м. Одеса, вул. Ніщинського, 1.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за адресою : 65020, м. Одеса, вул. Старопортофанківська, 36.

Автореферат розісланий «17» березня 2012 р.

В. о. вченого секретаря
спеціалізованої вченої ради

О. В. Начинова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. В умовах інформатизації суспільства, входження України до європейського соціокультурного простору, реформування освіти, виведення її на рівень розвинених держав світу значною мірою залежить від підвищення ефективності виховання і навчання в її першій ланці – дошкільній освіті, що неможливо без підготовки кваліфікованих, конкурентоспроможних професіоналів-вихователів. У Законі України «Про дошкільну освіту», Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті, Базовому компоненті дошкільної освіти наголошено, що дошкільне дитинство – це період активного пізнання довкілля, розвитку психічних процесів, особистісних властивостей і якостей дитини. Це зумовлює необхідність активізації пізнавальної діяльності дітей, зокрема з використанням сучасних інформаційних освітніх технологій.

Сутність і особливості розвитку пізнавальної діяльності дошкільників розглядаються в наукових дослідженнях П. Гальперіна, Д. Ельконіна, О. Запорожця, В. Котирло, О. Леонтєва, М. Подд'якова, В. Прокопенко, Н. Рахманової, Н. Смірнової, Н. Тализіної, С. Татарінової, А. Щетиніної та ін. Проблема активізації цієї діяльності в умовах ДНЗ висвітлюється у працях О. Дибіної, О. Кононко, С. Ладивір, Б. Мухацької, В. Суржанської та ін. Теоретичні і методичні аспекти розвитку пізнавальної сфери дошкільників у процесі різних видів діяльності розкриваються в дослідженнях А. Богуш, Р. Буре, В. Давидова, Ю. Демидова, Л. Лохвицької, Т. Поніманської, І. Рогальської та ін.

Проте суспільні потреби висувають нові вимоги як до розвитку пізнавальної сфери дитини, так і рівня підготовки фахівців, які організують активну пізнавальну діяльність дітей дошкільного віку, у тому числі із застосуванням сучасних комп'ютерних технологій.

Сучасні підходи до здійснення професійної підготовки майбутніх педагогів висвітлюються в дослідженнях О. Абдулліної, І. Богданової, А. Богуш, Н. Грами, Т. Жаровцевої, І. Зязюна, Е. Карпової, М. Князян, З. Курлянд, Р. Хмелюк та ін. Концепції формування готовності майбутніх педагогів до педагогічної діяльності представлені в роботах К. Дурай-Новакової, М. Д'яченко, А. Ліненко, Л. Хомич та ін. Розглянуто готовність студентів педагогічного факультету до використання нових інформаційних технологій у професійній діяльності (Н. Диканська); становлення і розвиток комп'ютерної освіти студентів (О. Майборода); формування готовності майбутніх педагогів до використання комп'ютерних інформаційних технологій у професійній діяльності (О. Разинкіна);

підготовку майбутніх педагогів до використання аудіовізуальних і комп'ютерних технологій (О. Трофимов).

Чільне місце серед цих досліджень посідають праці, присвячені використанню комп'ютерних технологій (далі – КТ) у педагогічному процесі дошкільних навчальних закладів (Ю. Горвіц, С. Дяченко, О. Зворигіна, Н. Кирста, Н. Лисенко, В. Могільова, В. Моторін, С. Новосьолова, С. Пейперт, Г. Петку та ін.). У дослідженнях зазначається, що у сучасній дошкільній освіті пред'являються якісно нові вимоги до процесу педагогічного супроводу дітей дошкільного віку, організації їхньої пізнавальної діяльності, формування життєвої компетентності. Важливою умовою такого оновлення є використання КТ. Проте теоретичні і методичні аспекти підготовки майбутніх вихователів до використання КТ, зокрема в організації пізнавальної діяльності дошкільників, не були предметом спеціального дослідження.

Таким чином, існує низка суперечностей між: зростаючими потребами суспільства в інформатизації навчально-виховного процесу ДНЗ і готовністю майбутніх вихователів використовувати КТ у професійній діяльності; необхідністю вдосконалення підготовки майбутніх вихователів до використання КТ при організації пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку та потребою в науково обґрунтованих умовах здійснення цього процесу.

Соціально-педагогічна значущість проблеми, її недостатня теоретична та методична розробленість зумовили вибір теми дослідження «Підготовка майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників».

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано в межах наукової теми кафедри дошкільної педагогіки «Професійне становлення педагога в умовах модернізації вищої освіти» (№ 0109U000188), що входить до тематичного плану науково-дослідної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Тему дисертації затверджено Вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 6 від 25.02.2010 р.) й узгоджено в Міжвідомчій раді з координації наукових досліджень з педагогічних та психологічних наук в Україні (протокол № 2 від 30.03.2010 р.).

Мета дослідження – науково обґрунтувати й експериментально перевірити ефективність педагогічних умов підготовки майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників.

Завдання дослідження:

1. Розкрити сутність підготовки майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників; визначити поняття «готовність майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників»; уточнити поняття «пізнавальна діяльність дошкільників», «організація пізнавальної діяльності дошкільників».

2. Виявити компоненти, критерії, показники і схарактеризувати рівні готовності майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників.

3. Визначити педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників.

4. Розробити експериментальну модель і методику реалізації педагогічних умов підготовки майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності дітей старшого дошкільного віку та перевірити їх ефективність.

Об'єкт дослідження – підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до використання комп'ютерних технологій у професійній діяльності.

Предмет дослідження – формування готовності майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності дітей старшого дошкільного віку.

Гіпотеза дослідження: підготовка майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників буде ефективною за таких педагогічних умов:

- відображення способів використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників у змісті навчальних предметів;
- збагачення практичного досвіду майбутніх вихователів з використання комп'ютерних технологій в організації навчально-виховного процесу сучасного ДНЗ;
- стимулювання у студентів інтересу до використання комп'ютерних технологій у майбутній професійній діяльності.

Для вирішення поставлених завдань використано такі **методи дослідження:** *теоретичні* – вивчення й аналіз філософської, психолого-педагогічної, методичної, спеціальної (інформаційно-технічної) літератури з метою визначення й обґрунтування феномена «готовність майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників», розкриття його структури, уточнення поняття

«пізнавальна діяльність дошкільників», «організація пізнавальної діяльності дошкільників», визначення педагогічних умов підготовки майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників; *емпіричні* – опитувально-діагностичні (опитування, тестування), праксиметричні (аналіз продуктів діяльності) для характеристики рівнів готовності майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників, педагогічний експеримент для визначення ефективності поетапного впровадження методики забезпечення формування такої готовності; *статистичні* – для порівняння і доведення достовірності, кількісного та якісного аналізу отриманих експериментальних даних.

Експериментальною базою дослідження виступили: Інститут дошкільної та спеціальної освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Інститут педагогіки і психології Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», факультет дошкільної освіти та практичної психології Слов'янського державного педагогічного університету, Інженерно-педагогічний коледж РВНЗ «Кримський інженерно-педагогічний університет», дошкільні навчальні заклади № 27 м. Сімферополя, «Центр розвитку дитини» «Острівець» м. Одеси, № 31 м. Костянтинівки Донецької області. На різних етапах в експерименті взяли участь 220 студентів, 70 вихователів.

Наукова новизна одержаних результатів: *уперше* визначено і науково обґрунтовано педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників (відображення способів використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників у змісті навчальних предметів; збагачення практичного досвіду майбутніх вихователів з використання КТ в організації навчально-виховного процесу сучасного ДНЗ; стимулювання у студентів інтересу до використання КТ у майбутній професійній діяльності), розкрито сутність такої підготовки; *визначено* сутність феномена «готовність майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників» (новоутворення у структурі особистості, що забезпечує використання цих технологій у вирішенні завдань професійної діяльності), компоненти (когнітивний, мотиваційний, операційний), показники, критерії оцінювання (обізнаність, схильність, спроможність) і схарактеризовано рівні (достатній, середній, низький) її сформованості; *розроблено* експериментальну модель, що містить етапи (інформаційний, практично-діяльнісний, дослідницько-творчий), форми та методи роботи з реалізації педагогічних умов підготовки майбутніх вихователів до використання КТ

в організації пізнавальної діяльності дітей старшого дошкільного віку; уточнено поняття «пізнавальна діяльність дошкільників» (прояв цілеспрямованої почуттєвої, розумової і практичної активності дітей, результатом якої є усвідомлення об'єктів та явищ довкілля), «організація пізнавальної діяльності дошкільників» (цілеспрямовані дії вихователя зі створення педагогічних умов, вибору і використання форм, методів та засобів, що забезпечують пізнання дошкільниками предметів і явищ довкілля, їх основних властивостей та закономірних змін); набули подальшого розвитку теорія і методика підготовки майбутніх вихователів до організації пізнавальної діяльності дошкільників.

Практичне значення одержаних результатів: розроблено методику реалізації педагогічних умов підготовки майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності дітей старшого дошкільного віку; спецкурс «Використання комп'ютерних технологій у роботі вихователів ДНЗ»; завдання до програми педагогічної практики для студентів III курсу з використання КТ в організації педагогічного процесу сучасного ДНЗ; методику діагностики рівнів готовності майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників. Матеріали дослідження можуть бути використані у процесі підготовки майбутніх вихователів у вищих педагогічних навчальних закладах у змісті курсів «Нові інформаційні технології», «Дошкільна педагогіка», фахових методик; у навчально-виховному процесі ДНЗ; у системі підвищення кваліфікації та перепідготовки вихователів ДНЗ; у розробці програм виховання і розвитку дітей дошкільного віку і підготовці методичних посібників.

Основні положення і результати дослідження впроваджено в навчальний процес Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (акт про впровадження № 3176 від 14.12.11 р.), Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (акт про впровадження № 1/4303 від 06.12.11 р.), Слов'янського державного педагогічного університету (акт про впровадження № 66-01-660 від 14.12.11 р.), Вищого навчального комунального закладу «Одеське педагогічне училище» (акт про впровадження № 271 від 14.12.11 р.), Інженерно-педагогічного коледжу РВНЗ «Кримський інженерно-педагогічний університет» (акт про впровадження № 115 від 21.11.11 р.), ДНЗ № 27 м. Сімферополя (акт про впровадження № 85 від 05.12.11 р.), «Центр розвитку дитини» «Острівець» м. Одеси (акт про впровадження № 125 від 02.12.11 р.), № 31 м. Костянтинівки Донецької області (акт про впровадження № 114 від 29.11.11 р.).

Особистий внесок здобувача у працях у співавторстві [7; 8] полягає у визначенні можливостей використання інноваційних методів і прийомів навчання (метод проектів, дискусія, диспут, ділова гра, технологія «Коло ідей») у професійно-педагогічній підготовці майбутніх вихователів.

Апробація результатів дослідження. Основні положення і результати дослідження обговорено на *міжнародних*: «Управління якістю підготовки фахівців» (Одеса, 2011), «Актуальні проблеми дошкільної та початкової освіти» (Херсон, 2011), «Дошкільна, передшкільна та початкова ланки освіти: реалії та перспективи» (Одеса, 2011), «Вища освіта в сучасному суспільстві: шляхи оновлення та засоби реформування» (Одеса, 2011); *всеукраїнських*: «IV всеукраїнські науково-практичні читання студентів та молодих науковців, присвячені педагогічній спадщині К. Д. Ушинського» (Одеса, 2006), «V всеукраїнські науково-практичні читання студентів та молодих науковців, присвячених педагогічній спадщині К. Д. Ушинського» (Одеса, 2007), «Якість підготовки фахівців в умовах Болонського процесу» (Одеса, 2007), «Дошкільне дитинство: інноваційний досвід освіти, проблеми, традиції та перспективи» (Переяслав-Хмельницький, 2008), «Сучасна вища освіта в умовах реформування: проблеми, теорія, практика» (Одеса, 2010), «Науково-дослідна робота у вищих навчальних закладах: досвід та проблеми» (Одеса, 2011); *міжвузівських* «Використання інтерактивних методів при викладанні мови та літератури у середніх та вищих навчальних закладах» (Євпаторія, 2009), «Комунікативно-когнітивний підхід до викладання філологічних та психолого-педагогічних дисциплін» (Євпаторія, 2011) науково-практичних конференціях.

Публікації. Основні результати дослідження висвітлено в 15 публікаціях автора, з них 6 – у наукових фахових виданнях України.

Структура та обсяг дисертації. Дисертаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел і 11 додатків. Основний текст дисертації викладено на 170 сторінках. Робота містить 13 таблиць, 12 рисунків, що обіймають 3 сторінки основного тексту. Список використаних джерел містить 215 найменувань і обіймає 24 сторінки. Додатки подано на 45 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено мету, завдання, об'єкт, предмет, гіпотезу, методи дослідження, розкрито його наукову новизну і практичну значущість, висвітлено відомості про базу дослідження, особистий внесок здобувача, подано дані про апробацію й упровадження результатів дослідження, загальну кількість публікацій, структуру роботи.

У першому розділі «Теоретичні засади підготовки майбутніх педагогів з дошкільної освіти до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників» схарактеризовано стан підготовки майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності дошкільників у теорії і практиці освіти, уточнено зміст понять «пізнавальна діяльність дошкільників», «організація пізнавальної діяльності дошкільників», розкрито сутність феномену «готовність майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників» і обґрунтовано педагогічні умови, що забезпечують її формування.

У працях вітчизняних і зарубіжних учених (А. Богущ, О. Дибіна, Т. Поніманська, О. Проскура, А. Реан, В. Щетиніна та ін.) підкреслюється, що пізнавальна діяльність дошкільників мотивована прагненням дитини пізнавати нове, отримувати інформацію про якості, властивості предметів і явищ довкілля. Завдяки пізнавальній діяльності у дошкільників відбувається розвиток пізнавальної сфери (сприймання, мислення, пам'яті, уваги, уяви, мовлення), набуття індивідуального досвіду взаємодії з оточуючими, соціалізація особистості. Відповідно до теорії діяльності (О. Леонтьєв) основними структурними компонентами пізнавальної діяльності дошкільників виступають її мета, мотив, способи, умови і результат. Така діяльність формується поступово і відбувається у двох напрямках: стихійно (в різних формах життєдіяльності дитини) і цілеспрямовано (у процесі спеціально організованого навчання) (А. Богущ, М. Виноградова, Н. Іванова та ін.).

Спираючись на сучасні трактування сутності поняття «організація пізнавальної діяльності дошкільників» (В. Прокопенко, В. Суржанська та ін.), розуміємо його як цілеспрямовані дії вихователя зі створення педагогічних умов, вибору і використання форм, методів та засобів, що забезпечують пізнання дошкільниками предметів і явищ довкілля, їх основних властивостей та закономірних змін. Одним із таких засобів організації пізнавальної діяльності дошкільників виступають КТ.

Аналіз літературних джерел (А. Бірюкович, Г. Грезійон, С. Іванова, Н. Лисенко, В. Могільова, С. Новосьолова, Г. Петку, Д. Солпітер та ін.) свідчить, що використання КТ в педагогічному процесі ДНЗ позитивно впливає на рівень розвитку пізнавальної сфери дітей, значно підвищується їхня зацікавленість у навчанні, пізнавальна активність, розвиваються мислення, мовлення, пам'ять, уява, увага тощо. Дані наукових досліджень (Ю. Горвиц, Є. Зворигіна, Л. Чайнова та ін.) дозволяють розглядати КТ в дошкільній освіті як комплекс навчально-методичних матеріалів, що охоплює технічні й інструментальні засоби обчислювальної техніки, а також систему наукових знань про їх роль і місце в навчальному процесі

ДНЗ, форми та методи застосування для вдосконалення діяльності педагогів і дітей та їхньої взаємодії.

Отже, ефективне вирішення завдань дошкільної освіти щодо використання в роботі з дітьми старшого дошкільного віку КТ потребує від вихователів відповідної професійної підготовки (Л. Габдулісламова, Н. Диканська, С. Дяченко та ін.). Означену підготовку розглядаємо як цілеспрямований процес формування в майбутніх вихователів уявлень про можливості і способи використання КТ в організації пізнавальної діяльності дошкільників, навчання їх практичних умінь та навичок упровадження КТ у роботу з дітьми старшого дошкільного віку.

Одним із показників якості підготовки педагогів до професійної діяльності виступає їхня готовність (І. Богданова, М. Д'яченко, Т. Жаровцева, Н. Кічук, Л. Кандибович, Н. Кузьміна, З. Курлянд, А. Ліненко, В. Сластьонін та ін.). Під готовністю майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників розуміємо новоутворення у структурі особистості, що забезпечує використання цих технологій у вирішенні завдань професійної діяльності і формується за результатами їхньої підготовки у ВНЗ. Вона виступає частиною загальної готовності майбутніх вихователів до професійної діяльності і складається з когнітивного, мотиваційного й операційного компонентів з відповідними показниками. Когнітивний компонент характеризується наявністю уявлень щодо мети, форм і методів організації пізнавальної діяльності старших дошкільників засобами КТ. Мотиваційний компонент означеної готовності передбачає наявність інтересу і потреби щодо використання КТ у професійній діяльності вихователів. Операційний компонент характеризується сформованістю у вихователів професійних умінь і навичок, що забезпечують упровадження КТ в організацію пізнавальної діяльності дошкільників.

Підготовка майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників забезпечується сукупністю педагогічних умов, а саме: відображення способів використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників у змісті навчальних предметів; збагачення практичного досвіду майбутніх вихователів з використання КТ в організації навчально-виховного процесу сучасного ДНЗ; стимулювання у студентів інтересу до використання КТ у майбутній професійній діяльності.

У **другому розділі** «Експериментально-дослідна апробація методики підготовки майбутніх вихователів до організації пізнавальної діяльності старших дошкільників з використанням КТ» визначено мету і завдання експериментальної роботи, схарактеризовано рівні готовності майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності

старших дошкільників, описано й експериментально перевірено модель і методику реалізації педагогічних умов підготовки студентів до такої роботи, подано дані щодо їх ефективності.

З метою вивчення стану теоретичної і практичної підготовки вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників на пошуково-розвідувальному етапі експериментальної роботи проаналізовано навчальні плани і робочі навчальні програми з напрямку – 6.010100 «Дошкільна освіта», проведено опитування студентів випускних курсів, вихователів ДНЗ. Встановлено, що опитувані припускають можливість упровадження КТ у педагогічний процес ДНЗ у вигляді розвивальних ігор, презентацій, фільмів, відеозанять. Проте вони потребують додаткових знань і вмінь щодо використання таких технологій в організації пізнавальної діяльності дітей в умовах ДНЗ.

Основному формувальному етапу експерименту передувало визначення рівнів готовності майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників. Когнітивний компонент цієї готовності визначено за критерієм обізнаності (повнота і системність знань щодо використання КТ у майбутній професійній діяльності вихователів); мотиваційний компонент – за критерієм схильності (наявність усталеної настанови на використання КТ у педагогічному процесі сучасного ДНЗ); операційний компонент – за критерієм спроможності (сформованість умінь доцільного і продуктивного використання КТ у роботі з дітьми старшого дошкільного віку).

Відповідно до виокремлених компонентів і показників готовності було використано комплекс діагностувальних методик, а саме: тест КОЗ (за В. Синявським), опитування, тестові завдання, модифікований варіант методики В. Молодцева, методика А. Фідлера (модифікований варіант), карта мотиваційних виборів Є. Ільїна (модифікація автора), аналіз продуктів діяльності студентів (есе, контрольна робота, розробка і захист навчальних проєктів тощо), спостереження за організацією студентами пізнавальної діяльності дітей у ДНЗ. За результатами констатувального зрізу було виявлено три рівні сформованості готовності майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників.

Достатній рівень характеризується усталеною настановою майбутніх вихователів щодо застосування КТ в організації процесу пізнавальної діяльності дітей старшого дошкільного віку, наявністю бажання застосувати їх у навчальній і майбутній професійній діяльності з метою оптимізації педагогічного процесу ДНЗ. Студенти, віднесені до цього рівня, демонструють різнобічне і глибоке розуміння теоретичного

матеріалу щодо сутності й особливостей використання КТ у роботі з дітьми старшого дошкільного віку, виявляють обізнаність з різними формами, методами, прийомами, вимогами щодо їх використання в організації дитячого пізнання, можуть оцінити ефективність розроблених електронних навчальних матеріалів для дітей, висувають власні пропозиції щодо можливостей і способів їх застосування в роботі з дітьми, виявляють сформовані вміння організовувати пізнавальну діяльність дітей дошкільного віку (добирають доцільні методи, прийоми, засоби активізації пізнавальної сфери дітей). Володіють навичками користувача ПК, застосовують їх при роботі з різними комп'ютерними програмами з метою створення дидактичного матеріалу для дошкільників; доцільно і продуктивно використовують КТ в організації пізнавальної діяльності дітей старшого дошкільного віку.

До середнього рівня віднесено майбутніх вихователів, в яких наявна ситуативна настанова щодо організації пізнавальної діяльності дошкільників з використанням КТ. Вони розглядають їх як необхідний складник підготовки майбутнього фахівця з дошкільної освіти, проте не завжди усвідомлюють їх можливості і переваги в організації педагогічного процесу ДНЗ. Для них характерна недостатня обізнаність з особливостями впровадження КТ у педагогічний процес ДНЗ, з формами і методами організації дитячого пізнання з використанням КТ, оцінювання якості наявних електронних дидактичних матеріалів для дошкільників і способами їх застосування як засобу організації дитячого пізнання. Студенти виявляють вміння щодо планування й організації навчально-пізнавальних занять, проте потребують додаткових умінь щодо використання інших форм організації дитячого пізнання; демонструють базові навички користувачів ПК, проте розроблені ними електронні навчальні матеріали для дітей старшого дошкільного віку мають низку суттєвих недоліків, що ускладнюють доцільність і продуктивність їх використання у процесі організації пізнавальної діяльності старших дошкільників.

Для студентів, віднесених до низького рівня, характерні відсутність настанови на застосування КТ у роботі з дітьми старшого дошкільного віку, байдуже ставлення до їх використання у власній навчальній діяльності, відсутність прагнення їх застосовувати з метою удосконалення педагогічного процесу ДНЗ, безсистемність знань про сутність, особливості, форми і методи використання КТ як засобу організації пізнавальної діяльності дошкільників, оцінювання ефективності розроблених електронних навчальних матеріалів для дошкільників, не сформованість умінь і навичок роботи на комп'ютері. Суттєві утруднення щодо самостійної організації дитячого пізнання, зокрема засобами КТ, не

дозволяють їм розробити та доцільно використати наявний електронний дидактичний матеріал, створений для дошкільників.

Результати констатувального експерименту засвідчили, що для більшості студентів експериментальної групи (далі – ЕГ) і контрольної групи (далі – КГ) (74%) характерним є низький рівень готовності. Середнього рівня досягли 18% студентів КГ і 20% – ЕГ; достатнього – 8% студентів КГ і 6% – ЕГ.

На формульованому етапі експерименту було апробовано модель і методику реалізації педагогічних умов підготовки майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників. Експериментальна модель обіймала три послідовних етапи: інформаційний, практично-діяльнісний і дослідницько-творчий. У її змісті було закладено педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників. На першому етапі була реалізована умова – відображення способів використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників у змісті навчальних предметів; на другому і третьому етапі домінувала умова, що передбачала збагачення практичного досвіду майбутніх вихователів з використання КТ в організації навчально-виховного процесу сучасного ДНЗ. Педагогічна умова – стимулювання у студентів інтересу до використання КТ у майбутній професійній діяльності – була наскрізною на всіх трьох етапах.

Інформаційний етап передбачав поширення уявлень студентів про можливості організації пізнавальної діяльності дітей з використанням КТ у педагогічному процесі ДНЗ, поглиблення їхніх знань щодо сутності КТ, способів і вимог їх використання у процесі педагогічної діяльності вихователя ДНЗ. Для досягнення цієї мети було розроблено й упроваджено експериментальний спецкурс «Використання КТ у роботі вихователів ДНЗ». Його зміст представлений трьома модулями: «Комп'ютерні технології в педагогічному процесі ДНЗ»; «Організація пізнавальної діяльності дошкільників засобами КТ»; «Створення навчальних матеріалів для дошкільників засобами КТ». Вивчення спецкурсу відбувалося в комп'ютерному класі з використанням персональних комп'ютерів, електронної дошки і відеопроєктору. Лекційний матеріал подавався студентам переважно у вигляді презентацій, розроблених за допомогою комп'ютерної програми Power Point. Семінарські і практичні заняття організовувались у вигляді дискусії, диспуту або мозкового штурму за завчасно окресленими питаннями, до яких студенти готували матеріали за певними темами. Наприклад: «Організація пізнавальної (пошукової, дослідницької) діяльності дітей засобами КТ», «Комп'ютер та здоров'я дошкільника: правила безпеки під час роботи з комп'ютером», «Чи

доцільно використовувати КТ у навчанні, вихованні та розвитку дітей старшого дошкільного віку?», «Організація дозвілля з використанням КТ», «Логічні комп'ютерні ігри для дітей» тощо. При опануванні навчального матеріалу створювалися «Мапи розуму», що надавали студентам можливість самостійно структурувати навчальну інформацію і прискорювали процес її усвідомлення. Такі завдання мотивували студентів до усвідомлення можливостей і доцільності використання КТ у майбутній професійній діяльності, в організації дитячого пізнання, необхідності врахування санітарно-гігієнічних, фізіологічних вимог щодо організації роботи дитини за комп'ютером, використання відповідних віку дітей комп'ютерних навчальних програм і їх застосування залежно від мети та змісту навчання тощо. З метою формування у студентів комунікативних і організаційних здібностей використано спеціально дібрані тренувальні вправи («Робота в парах», «Так-ні», «Як що конфлікт – це...», «Мої слабкі та сильні сторони» тощо).

Другий – практично-діяльнісний – етап мав на меті занурення студентів у самостійну навчально-дослідницьку діяльність задля оволодіння вміннями і навичками активізації дитячого пізнання за допомогою комп'ютерних програм Power Point, Microsoft Word, Microsoft Publisher, Windows Movie Maker, Scratch, Opera або Internet Explorer. Організація навчально-дослідницької діяльності студентів здійснена за методом проектів. Алгоритм роботи студентів над проектом за обраною темою передбачав створення команди, обрання напряму дослідження, визначення гіпотези щодо розв'язання проблеми дослідження, планування діяльності зі створення портфоліо, формулювання ключових, тематичних питань, розробку навчальних цілей і прогнозування очікуваних результатів, розподіл завдань між членами групи, проведення дослідження за темою проекту (пошук інформаційних джерел, аналіз і узагальнення отриманої інформації), оформлення результатів роботи (демонстрація групи, висновки, пропозиції тощо).

За напрямками, поданими у програмах з дошкільної освіти, студенти розробляли проекти за темами: «Людина – жива істота», «Чим відрізняється людина від тварини?», «Чому ми хворіємо?», «Очі – вікно у світ», «Звуки – наші помічники», «Чим відрізняються дикі тварини від свійських?», «Світ навколо нас», «Як поводитись у світі тварин (рослин)?», «Пори року», «Звідки з'являється веселка?», «Земля – планета, на якій ми живемо», «Цікавий комп'ютер», «Яка професія найважливіша?», «Наша домівка – Україна!» тощо.

Використання комп'ютерних програм при розробці й оформленні проектів дозволило студентам створювати власні дидактичні електронні матеріали, спрямовані на організацію пізнання докільля старшими

дошкільниками, подавати дітям інформацію у цікавій наочній формі, добирати і розташовувати зображення в певних ракурсах, з відповідним звуковим супроводом, концентрувати увагу дітей на різних об'єктах або звукових сигналах, представляти їх у певній послідовності, застосовуючи відповідну анімацію. Ці матеріали були використані під час групового й індивідуального навчання дітей (презентація, скрейч-проект, дитяче навчальне відео тощо) у ДНЗ під час педагогічної практики.

У процесі підготовки проекту студенти розробляли й оформлювали за допомогою комп'ютера матеріал для дітей та батьків (книжки казок, газети, альбоми, календарі тощо), склали банк комп'ютерних ігор для дітей дошкільного віку (логічних, рольових, симуляторів, стратегій тощо). Використання мережі Інтернет для пошуку навчальної інформації для дітей узагальнювалось у папці «Ресурси Інтернету – вихователю», що містила банк зображень, музики, книжок, статей, картотеку електронних адрес за певною темою. З метою поширення уявлень студентів про можливість використання електронної пошти в роботі з батьками, вони готували листа батькам за певними темами («Як стимулювати пізнавальний розвиток дитини?», «Поради щодо організації дитячої дослідницької діяльності вдома», «Як розвивати пізнання дитини за допомогою комп'ютера» тощо). Виконання проекту завершувалося його захистом, що проводився у формі ділової гри «Проведення експертизи поданих матеріалів».

Метою третього – дослідницько-творчого – етапу було апробування студентами набутого досвіду щодо використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників під час педагогічної практики у ДНЗ. Для її реалізації були розроблені завдання для педагогічної практики, що передбачали: створення презентації і скрейч-проектів для використання на заняттях з дітьми старшого дошкільного віку і поза ними; проведення діагностичної роботи з дітьми та складання портфолію на дитину «Неповторний малюк» (фото і характеристика дошкільника, результати діагностування за показниками розвитку пізнавальної сфери, укладання рекомендацій щодо покращення розвитку пізнавальної сфери дитини (підбір дидактичних ігор, розробка індивідуальних завдань, ознайомлювально-орієнтовних або літературно-творчих презентацій тощо); організацію пізнавальної, експериментальної, ігрової, художньої діяльності дітей, дитячих свят та розваг з використанням КТ; проведення спостережень з дітьми у природі й оформлення їх результатів у формі газети «Календарик-дошколяр» (з розповідями про спостереження, віршами, казками, загадками, ребусами, прислів'ями, приказками про тварин, рослини, явища природи тощо); організацію роботи з батьками з використанням КТ (підготовка газети для

батьків «Світ дитинства», «Моя дитина пізнає довкілля», «Майстер-клас для батьків», «Дивограй» тощо); розроблення й оформлення за допомогою програми Microsoft Publisher наочних дидактичних матеріалів для методичного кабінету ДНЗ. Наприкінці практики студенти готували відео-звіт «Педагогічна практика в ДНЗ №...», «Рефлексія педагогічної практики» з використанням програми Windows Movie Maker.

По закінченні формувального етапу експерименту було проведено прикінцевий зріз для з'ясування ефективності розробленої моделі і методики реалізації педагогічних умов підготовки майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників. Його результати подано в таблиці.

Таблиця

Рівні готовності майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників (прикінцевий зріз у %)

Рівні	Групи			
	Експериментальна		Контрольна	
	абс.	%	абс.	%
Достатній	30	38	10	12
Середній	37	46	27	34
Низький	13	16	43	54

З таблиці бачимо, що достатнього рівня досліджуваної готовності в ЕГ досягли 30 (38%) студентів; середнього – 37 (46%) студентів. Кількість студентів ЕГ, яких було віднесено до низького рівня, зменшилася до 13 (16%). У КГ достатнього рівня досягли 10 (12%); середнього – 27 (34%); низький рівень діагностовано у 43 (54%) студентів.

З метою перевірки ефективності експериментальної методики проведено статистичний аналіз отриманих даних за критерієм Стьюдента. Результати обчислення статистично підтвердили значущість змін, що відбулися в ЕГ (t-критерій різниці між ЕГ і КГ після проведення формувального експерименту збільшився і складав – 0,22 при $p=0,05$). Це свідчить про доцільність і ефективність запропонованої методики реалізації педагогічних умов підготовки майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників.

У **висновках** викладено результати дослідження, основні з них такі.

Дисертаційну роботу присвячено проблемі підготовки майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників.

1. Підготовка майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників є цілеспрямованим процесом формування уявлень про можливості і способи використання КТ в організації пізнавальної діяльності дошкільників, навчання їх практичних умінь та навичок упровадження КТ у роботу з дітьми старшого дошкільного віку. Результатом підготовки виступає готовність майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників, яка є новоутворенням у структурі особистості, що забезпечує використання цих технологій у вирішенні завдань професійної діяльності. Готовність майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників виявлено через когнітивний, мотиваційний і операційний компоненти.

2. У дослідженні пізнавальну діяльність дошкільників визначаємо як прояв цілеспрямованої почуттєвої, розумової і практичної активності дітей, результатом якої є усвідомлення об'єктів та явищ довкілля. Вона мотивована прагненням дошкільників зрозуміти, досягнути сутність явища і складається з таких компонентів: мета, мотив, способи, умови і результат. Організація пізнавальної діяльності дошкільників – це цілеспрямовані дії вихователя зі створення педагогічних умов, вибору і використання форм, методів та засобів, що забезпечують пізнання дошкільниками предметів і явищ довкілля, їх основних властивостей та закономірних змін.

3. Оцінювання рівнів готовності майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників відбувалося за критеріями обізнаності, схильності і спроможності. Відповідно до них показниками готовності майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників виступають: знання про сутність і особливості використання КТ у педагогічному процесі ДНЗ як засобу організації пізнавальної діяльності дітей; форми і методи організації пізнавальної діяльності дошкільників засобами КТ, оцінювання ефективності розроблених електронних навчальних матеріалів для дітей; можливості і способи застосування КТ у процесі організації пізнавальної діяльності дошкільників; настанова на застосування КТ в організації процесу пізнавальної діяльності дітей старшого дошкільного віку; бажання застосувати КТ у навчальній і майбутній професійній діяльності; прагнення вдосконалювати організацію педагогічного процесу сучасного ДНЗ, використовуючи комп'ютер і КТ; уміння організовувати пізнавальну діяльність дітей дошкільного віку; застосовувати сучасні КТ з метою організації пізнавальної діяльності дітей старшого дошкільного віку, створювати дидактичний матеріал для роботи з дошкільниками засобами

КТ; працювати на персональному комп'ютері, застосовувати КТ при вирішенні пізнавальних і практичних завдань у навчальній та майбутній професійній діяльності. Готовність майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності дошкільників проявляється на достатньому, середньому і низькому рівнях.

4. Педагогічним умовами, що забезпечують підготовку майбутніх вихователів до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників, є: відображення способів використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників у змісті навчальних предметів; збагачення практичного досвіду майбутніх вихователів з використання КТ в організації навчально-виховного процесу сучасного ДНЗ; стимулювання у студентів інтересу до використання КТ у майбутній професійній діяльності. Їх реалізація відбувається за моделлю, що складається з інформаційного, практично-діяльнісного, дослідницько-творчого етапів і експериментальної методики.

5. За результатами експериментального дослідження доведено, що реалізація педагогічних умов забезпечила підвищення якості підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників. Так, кількість студентів, які досягли достатнього рівня готовності до використання КТ в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників, зросла в ЕГ на 32%; середнього – на 26%. На низькому рівні їхня кількість зменшилася на 58%. Натомість у КГ якісні і кількісні зміни в рівнях досліджуваної готовності були менш відчутними: кількість студентів з достатнім рівнем підвищилася на 4%, середнім – на 16%; з низьким зменшилася на 20%.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів порушеної проблеми. Перспективу подальших наукових розробок убачаємо в теоретичному обґрунтуванні методики підготовки вихователів до використання КТ у різних видах діяльності дошкільників в умовах дистанційної освіти; розробці дидактичних і технологічних засад інформаційно-педагогічного забезпечення цього процесу.

Основні положення дисертації викладено в таких публікаціях автора:

1. Мардарова І. К. Використання комп'ютерних технологій як засобу організації пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку / І. К. Мардарова // Наша школа : науково-методичний журнал. – 2010. – № 5–6. – С. 53–56.

2. Мардарова І. К. Сучасні інформаційні технології як засіб організації пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку / І. К. Мардарова // Гуманізація навчально – виховного процесу : зб. наук. праць. – Слов'янськ : СДПУ, 2010. – Ч. 2. – С. 149–155. – (Спецвипуск 4).

3. Мардарова І. К. Деякі аспекти проблеми підготовки майбутніх педагогів до організації пізнавальної діяльності дітей / І. К. Мардарова // Наука і освіта : науково-практичний журнал. – Одеса : Південний науковий центр АПН України, 2010. – № 7/LXXXXIV. – С. 149–152. – (Спецвипуск «Сучасна вища освіта в умовах реформування: проблеми, теорія, практика»).

4. Мардарова І. К. Можливості використання комп'ютерних технологій у педагогічному процесі сучасного ДНЗ / І. К. Мардарова // Педагогічні науки : зб. наук. праць – Херсон : Айлант, 2011. – Випуск 58. – Ч. I. – С. 438–442.

5. Мардарова І. К. Підготовка майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій у професійній діяльності / І. К. Мардарова // Наука і освіта : науково-практичний журнал. – Одеса : Південний науковий центр АПН України, 2011. – № 6/СІІ. – С. 158–160. – (Спецвипуск «Вища освіта в сучасному суспільстві: шляхи оновлення та засоби реформування »).

6. Мардарова І. К. Особливості організації педагогічної практики в ДНЗ із використанням комп'ютерних технологій / І. К. Мардарова // Вісник Інституту розвитку дитини : збірник наукових праць. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – Вип. 17. – С.72–75. – (Серія «Філософія, педагогіка, психологія»).

7. Мардарова І. К. Проблема підготовки майбутніх вихователів до управління процесом розумового розвитку дошкільників / І. К. Мардарова, І. А. Княжева // Матеріали IV Всеукраїнських науково-практичних читань студентів і молодих науковців, присвячених педагогічній спадщині К. Д. Ушинського (Одеса, 16–17 травня 2006 р.). – Одеса : ПДПУ, 2006. – С. 6–9.

8. Мардарова І. К. Використання інноваційних методів і прийомів навчання при підготовці майбутнього вихователя / І. К. Мардарова, І. А. Княжева // Матеріали V Всеукраїнських науково-практичних читань студентів і молодих науковців, присвячених педагогічній спадщині К. Д. Ушинського (Одеса, 15–16 травня 2007 р.). – Одеса : ПДПУ, 2007. – С. 271–272.

9. Мардарова І. К. Використання методу проектів при підготовці студентів вищих навчальних закладів / І. К. Мардарова // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції [Якість підготовки фахівців в умовах Болонського процесу] (Одеса, 20–21 листопада 2007 р.). – Одеса : ПДПУ, 2008. – С. 57–58.

10. Мардарова І. К. Готовність майбутніх педагогів до організації пізнавальної діяльності дітей / І. К. Мардарова // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції [Сучасна вища освіта в умовах рефор-

мування: проблеми, теорія, практика] (Одеса, 7–8 жовтня 2010 р.). – Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2010. – С. 58–59.

11. Мардарова І. К. Формування готовності до використання комп'ютерних технологій у майбутніх вихователів / І. К. Мардарова // Матеріали XVI міжнародної науково-метод. конференції [Управління якістю підготовки фахівців] (Одеса, 21–22 квітня 2011 р.). – Одеса : Одеська державна академія будівництва та архітектури, 2011. – Ч. 1. – С. 236–238.

12. Мардарова І. К. Комп'ютерні технології в просторі сучасного ДНЗ / І. К. Мардарова // Матеріали Міжнародної наук.-практ. конференції [Актуальні проблеми дошкільної та початкової освіти] (Херсон, 4–5 травня 2011 р.). – Херсон : Айлант, 2011. – С. 120.

13. Мардарова І. К. Процес підготовки майбутніх фахівців у галузі дошкільної освіти до використання комп'ютерних технологій / І. К. Мардарова // Матеріали Першого міжнародного педагогічного конгресу [Дошкільна, передшкільна та початкова ланки освіти: реалії та перспективи] (Одеса, 30 червня–2 липня 2011 р.). – Одеса : Абрикос Компані, 2011. – С. 111–112.

14. Мардарова І. К. Реалізація педагогічних умов формування готовності студентів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників / І. К. Мардарова // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції [Вища освіта в сучасному суспільстві: шляхи оновлення та засоби реформування] (Одеса, 6–7 жовтня 2011 р.). – Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2011. – С. 144–145.

15. Мардарова І. К. Педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників / І. К. Мардарова // Матеріали Всеукраїнської наукової конференції [Науково-дослідна робота у вищих навчальних закладах: досвід та проблеми] (Одеса, 20–21 жовтня 2011 р.). – Одеса : ПНПУ, 2011. – С. 38–39.

АНОТАЦІЯ

Мардарова І. К. Підготовка майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.08 – дошкільна педагогіка. – Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». – Одеса, 2012.

Дисертаційне дослідження присвячено проблемі підготовки майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників. Науково обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників; визначено поняття «готовність майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників»; розкрито сутність підготовки майбутніх вихователів до використання комп'ютерних в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників; уточнено поняття «пізнавальна діяльність дошкільників», «організація пізнавальної діяльності дошкільників». Виявлено компоненти, показники, критерії і рівні готовності до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників. Розроблено й експериментально апробовано модель і методику реалізації педагогічних умов підготовки майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників.

Ключові слова: пізнавальна діяльність дошкільників, організація пізнавальної діяльності дошкільників, комп'ютерні технології, готовність майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників, педагогічні умови.

АННОТАЦІЯ

Мардарова И. К. Подготовка будущих воспитателей к использованию компьютерных технологий в организации познавательной деятельности старших дошкольников. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.08 – дошкольная педагогика. – Государственное учреждение «Южноукраинский национальный педагогический университет имени К. Д. Ушинского». – Одеса, 2012.

Диссертационное исследование посвящено проблеме подготовки будущих воспитателей к использованию КТ в организации познавательной деятельности старших дошкольников. Подготовку будущих воспитателей к использованию КТ в организации познавательной деятельности старших дошкольников рассматриваем как целесообразный процесс формирования представлений о возможностях и способах использования КТ в организации познавательной деятельности дошкольников, практических умений и навыков внедрения КТ в работу с детьми старшего дошкольного

возраста. Результатом такой подготовки выступает готовность будущих воспитателей к использованию КТ в организации познавательной деятельности старших дошкольников (новообразование в структуре личности, которое обеспечивает использование этих технологий в решении задач профессиональной деятельности). Определены компоненты (когнитивный, мотивационный и операциональный), показатели и критерии ее диагностики: осведомленность (полнота и системность знаний об использовании КТ в будущей профессиональной деятельности воспитателя), склонность (наличие стойкой установки на использование КТ в педагогическом процессе современного ДОУ), состоятельность (сформированность умений целесообразного и продуктивного использования КТ в работе с детьми старшего дошкольного возраста). В соответствии с выявленными компонентами, показателями и критериями были разработаны и подобраны диагностические методики и определены уровни исследуемой готовности (достаточный, средний и низкий).

Определены педагогические условия, обеспечивающие подготовку будущих воспитателей к использованию КТ в организации познавательной деятельности старших дошкольников (отображение способов использования КТ в организации познавательной деятельности старших дошкольников в содержании учебных предметов; обогащение практического опыта будущих воспитателей в использовании КТ в организации учебно-воспитательного процесса современного ДОУ; стимулирование у студентов интереса к использованию КТ в будущей профессиональной деятельности).

В процессе исследования разработаны экспериментальная методика и модель реализации педагогических условий подготовки будущих воспитателей к использованию КТ в организации познавательной деятельности старших дошкольников, включающие информационный, практически-деятельностный, исследовательско-творческий этапы.

Эффективность методики реализации педагогических условий подготовки будущих воспитателей к использованию КТ в организации познавательной деятельности старших дошкольников подтверждена результатами экспериментального исследования.

Ключевые слова: познавательная деятельность дошкольников, организация познавательной деятельности дошкольников, компьютерные технологии, готовность будущих воспитателей к использованию компьютерных технологий в организации познавательной деятельности старших дошкольников, педагогические условия.

ANNOTATION**Mardarova I. K. Future Educators' Training for Computer Technology Application in Senior Preschool-age Children's Cognitive Activity Organization. – Manuscript.**

Thesis for a Candidate Degree in Pedagogical Sciences. Speciality 13.00.08 – Preschool Education. – State establishment “South-Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushinskiy”. – Odessa, 2012.

The thesis deals with the issue of future educators' training for computer technology application in senior preschool-age children's cognitive activity organization. The pedagogical factors of future educators' training for computer technology application in senior preschool-age children's cognitive activity organization have been, theoretically substantiated and experimentally verified. The notion “readiness of future educators for computer technology application in senior preschool-age children's cognitive activity organization” has been defined. The content of future educators' training for computer technology application in senior preschool-age children's cognitive activity organization has been revealed. The notions “preschool-age children's cognitive activity”, “preschool-age children's cognitive activity organization” have been specified.

The components, evaluative indicators, criteria and the levels of readiness for computer technology application in senior preschool-age children's cognitive activity organization have been determined. The experimental model and the methodology of the suggested pedagogical factors implementation in senior preschool-age children's cognitive activity organization have been worked out and their effectiveness has been experimentally verified.

Key words: preschool-age children's cognitive activity, preschool-age children's cognitive activity organization, computer technology, readiness of future educators for computer technology application in senior preschool-age children's cognitive activity organization, pedagogical factors.

Оригінал-макет виготовлений видавцем Букаєв Вадим Вікторович
вул. Пантелеймонівська 32, м. Одеса, 65012.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2783 від 02.03.2007 р.
Тел. 0949464393
Віддруковано з оригінал-макету
Підп. до друку 15.03.2012. Формат 60х90,16. Папір офсетний.
Гарн. «Times». Друк цифровий. Ум. друк. арк. 0,9.
Наклад 100 пр.